

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **nezl. B. H.**, zast. otcem Ing. V. H., zast. JUDr. Jiřím Vlasákem, advokátem se sídlem Jankovcova 1518/2, Praha 7, proti žalované: **Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky**, se sídlem Drahobejlova 1404/4, Praha 9, zast. JUDr. Jiřím Matznerem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Anny Letenské 34/7, Praha 2, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 2. 2020, č. j. 7760-2020, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2020, č. j. 11 Ad 5/2020 - 35, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalované **s e** odkladný účinek **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž městský soud zrušil její rozhodnutí ze dne 12. 2. 2020, č. j. 7760-2020, a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Věcně se rozhodnutí stěžovatelky týkalo žádosti žalobkyně o schválení úhrady nákladů na zdravotní služby čerpané v zahraničí, konkrétně hospitalizaci a aplikaci léčivého přípravku Spinraza a náhrady cestovních nákladů.

[2] V kasační stížnosti ze dne 29. 9. 2020 stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Ve zdůvodnění uvedla, že bez jeho přiznání by byla nucena žádosti žalobkyně vyhovět, neboť by byla vázána výkladem neurčitého právního pojmu „splnění podmínek koordinačního nařízení“ provedeným městským soudem, bez ohledu na to, že je rozporný s obsahem předchozích rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále také „NSS“). Šlo by o změnu praxe všech zdravotních pojišťoven v rozhodování o vydání předchozího povolení k čerpání zdravotních služeb v zahraničí. Ta by nově musela být vydávána v mnohem větším počtu než doposud, co by mělo za následek zásah do hospodaření a plánování zdravotních pojišťoven. Odkázala na usnesení NSS ze dne 5. 9. 2018, č. j. 4 Ads 244/2018 - 95, jímž byl odkladný účinek v podobné věci přiznán.

[3] Žalobkyně s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí. Namítá, že stěžovatelka nijak neprokázala, že by jí nepřiznáním odkladného účinku vznikla újma. Její tvrzení jsou pouze obecná a ničím nepodložená, není např. jasné, kolik podobných žádostí za posledních 12 měsíců řešila či jaké finanční prostředky za stejné období vynaložila.

[4] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. NSS jej může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. upravující odkladný účinek žaloby se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. musí být pro přiznání odkladného účinku naplněny dva předpoklady. Soud přizná žalobě (kasační stížnosti) odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Soud zjišťuje jen to, zda jsou uvedené zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku splněny. Nezabývá se věcným posouzením případu.

[5] Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví je mimořádným opravným prostředkem, u něhož nelze automaticky očekávat přiznání odkladného účinku. Prolamují se jím před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Tento postup proto musí být vyhrazen pouze pro výjimečné případy. Přiznání odkladného účinku je vždy záležitostí konkrétních okolností věci. Je proto na žadateli o odkladný účinek, aby podrobně uvedl, proč se domnívá, že v jeho případě nastala mimořádná situace, která vyžaduje, aby účinky pravomocného rozhodnutí byly odloženy.

[6] Žalovaná spatřuje újmu v tom, že by se právním názorem městského soudu musela řídit nejen ona, ale i všechny další zdravotní pojišťovny v neomezené množině případů. To by se v případě, že by se názor městského soudu ukázal být nesprávným, negativně projevilo v její právní sféře a poškodilo by to i ostatní zdravotní pojišťovny hospodařící s prostředky veřejného zdravotního pojištění.

[7] V její argumentaci se tak nepřimo odráží úprava § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), dle které *[s]právní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.*

[8] Jak konstatoval rozšířený senát v bodě [27] usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, č. 3270/2015 Sb. NSS, přiznání odkladného účinku kasační stížnosti správnímu orgánu je možné, ale půjde spíše o výjimečné případy, kdy bude odložení účinků napadeného rozsudku podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě představovat nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem. V bodě [30] rozšířený senát zdůraznil, že *„[n]a žalovaného musí být z hlediska tvrzené újmy, její intenzity a jejího osvědčení kladeny stejné nároky jako na žalobce. Újmou žalovaného proto nebude ohrožení jakéhokoliv veřejného zájmu, resp. veřejného zájmu v širším slova smyslu, tj. např. zájmu na obecném výběru daní, na jednotném postupu správních orgánů či na procesně hladkém průběhu řízení.“*

[9] V posuzované věci stěžovatelka vůbec netvrdí ani nedokazuje, jak konkrétně by jí nepřiznáním odkladného účinku vznikla újma v konkrétní řešené věci, tzn. ve věci vyřízení žádosti žalobkyně. Místo toho se obrací k široce chápanému veřejnému zájmu a dovozuje, že by musela, stejně jako ostatní zdravotní pojišťovny, přistoupit k obecné změně své správní praxe s důsledky mj. v oblasti nakládání s prostředky veřejného zdravotního pojištění.

[10] Nejvyšší správní soud v minulosti opakovaně nepřiznal odkladný účinek kasační stížnosti žalovanému správnímu orgánu, který namítal, že vzhledem k zásadě obsažené v § 2 odst. 4 správního řádu se musí řídit (potenciálně nesprávným) právním názorem krajského soudu

pokračování

i v jiných řízeních, z čehož může pramenit nenahraditelná újma (srov. usnesení ze dne 19. 1. 2017, č. j. 9 As 330/2016 - 104, nebo ze dne 6. 5. 2015, č. j. 5 Ads 76/2015 - 43).

[11] V podstatě stejnou argumentaci nyní předložila stěžovatelka. Nejvyšší správní soud nevidí důvod, proč se odchýlit od názoru, že taková argumentace neodůvodňuje přiznání odkladného účinku.

[12] Povinnost řídit se závěry rozsudku krajského soudu je důsledkem kasační závaznosti právního názoru krajského soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), obsaženého ve vykonatelném rozsudku. NSS v usnesení č. j. 5 Ads 76/2015 - 43 vysvětlil, že nelze automaticky dovozovat přímý dopad rozsudku krajského (městského) soudu na postup v dalších věcech, či dokonce na postup dalších subjektů ve srovnatelném postavení správního orgánu, jako to činí stěžovatelka: „*Povinnost správního orgánu řídit se právním názorem krajského (městského) soudu vysloveným ve zrušujícím rozsudku se vztahuje pouze na další řízení před správním orgánem v konkrétní posuzované věci (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a nelze ji bez dalšího vztahovat na jiné, byť obdobné případy v situaci, kdy byla proti danému rozsudku krajského (městského) soudu podána kasační stížnost a kdy správní orgán důvody, proč se hodlá odchýlit od názoru krajského (městského) soudu vysloveného v jiné věci, řádně zdůvodní. Nelze tak bez dalšího konstatovat, že by správní orgány byly bez dalšího povinny postupovat před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti stěžovatele podle názoru vysloveného v napadeném rozsudku městského soudu i v jiných věcech.*“

[13] Co se týče odkazu stěžovatelky na usnesení NSS č. j. 4 Ads 244/2018 - 95, nelze jej považovat za přílehlavý pro značné skutkové rozdíly mezi řešenými případy, které přímo dopadají na míru újmy, již by nepřiznání odkladného účinku mohlo stěžovatele způsobit. V případě řešeném čtvrtým senátem NSS šlo o spor mezi distributorem zdravotnických prostředků a zdravotními pojišťovnami jako žalovanými o výši úhrad z veřejného zdravotního pojištění. Je zřejmé, že v tomto případě rozhodnutí městského soudu nezbytně mělo mnohem dalekosáhlejší, avšak stále bezprostřední dopad, neboť se týkalo toho, v jaké výši mají *obecně* být zdravotnické prostředky hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. Jinak je tomu v nyní posuzovaném případě, v němž se vede spor o úhradu nákladů konkrétní zdravotní služby konkrétní pojištěnce, kdy rozhodnutí městského soudu z povahy věci dopadá pouze na tento řešený případ, zcela v intencích výše citované judikatury.

[14] Nejvyšší správní soud s ohledem na shora uvedené dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku podle § 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. nejsou splněny. Tímto usnesením soud nepředjímá meritorní posouzení případu a rozhodnutí ve věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. října 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu